

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO 2020-2023 METŲ SPECIALIOSIOS PROGRAMOS PATVIRTINIMO

2020 m. balandžio 24 d. Nr. TS-113

Rokiškis

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 16 straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 63 straipsnio 5 punktu ir atsižvelgdama į Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybos 2020 m. sausio 19 d. protokolą Nr. 1, Rokiškio rajono savivaldybės taryba **n u s p r e n d ž i a** :

Patvirtinti Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo 2020-2023 metų specialiąją programą (pridedama).

Sprendimas per vieną mėnesį gali būti skundžiamas Regionų apygardos administraciniam teismui, skundą (prašymą) perduodant bet kuriose šio teismo rūmuose Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Ramūnas Godeliauskas

Dalia Zibolienė

ROKIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO 2020-2023 METŲ SPECIALIOJI PROGRAMA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo 2020-2023 metų specialioji programa (toliau – Programa) yra visuomenės sveikatos projektų (toliau – Sveikatos projektai) finansavimo šaltinis.

2. Programos paskirtis – plėtoti visumą organizacinių, socialinių ir sveikatinimo priemonių, padedančių vykdyti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti ir stiprinti visuomenės sveikatą, kaupti ir skleisti žinias apie sveikatą, skatinti bendruomenės sveikatingumą, dalyvavimą propaguojant sveiką gyvenseną, sveikatos stiprinimą.

3. Programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos sveikatos sistemos 2011–2020 metų plėtros metmenis, patvirtintus Lietuvos Respublikos Seimo 2011 m. birželio 7 d. nutarimu Nr. XI-1430 „Dėl Lietuvos sveikatos sistemos 2011–2020 metų plėtros metmenų patvirtinimo“, Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos patvirtinimo“, Rokiškio rajono savivaldybės 2017 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos, patvirtintos Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. TS-80 „Dėl pritarimo Rokiškio rajono savivaldybės 2017 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos patvirtinimo“ duomenis.

4. Programos įgyvendinimas padės skatinti gyventojų atsakomybę už savo sveikatą, formuoti aktyvų visuomenės požiūrį į sveikatą, leis mažinti gyventojų sergamumą, neįgalumą ir mirštamumą, kuri lemia neteisinga žmonių gyvensena, elgsena, neigiami aplinkos veiksniai. Ši programa turėtų prisidėti prie to, kad piliečiams būtų lengviau prieinama informacija, ir taip padidinti jų gebėjimą priimti geriausiai jų interesus atitinkančius sprendimus.

II SKYRIUS SITUACIJOS ANALIZĖ

5. Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, visuomenės sveikatos būklę lemia: 50 proc. – žmonių gyvensena, 20 proc. – juos supanti aplinka, 20 proc. – genetinis paveldimumas ir 10 proc. – sveikatos priežiūros tarnybų veikla. Pasaulio sveikatos organizacija yra apskaičiavusi, kad Lietuvoje 18 proc. mirčių yra susijusios su tabako vartojimu, 12 proc. – su nepakankamu vaisių ir daržovių vartojimu, 11 proc. – su alkoholiu, 10 proc. – su antsvoriu, 9 proc. – su fizinės veiklos stoka.

6. Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2017 m. ataskaitoje, patvirtintoje Rokiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. balandžio 26 d. sprendimu Nr. TS-80 „Dėl pritarimo Rokiškio rajono savivaldybės 2017 m. visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos patvirtinimo“, pateikiami rodikliai atspindi, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų programos tikslai bei jų uždaviniai.

7. Atlikus stebėsenos 2017 m. duomenų analizę nustatyta, kad rodikliai, atspindintys geriausią situaciją, yra šie:

7.1. Sergamumas (nauji atvejai ir recidyvai) tuberkulioze (A15-A19) 100 000 gyv.;

7.2. Asmenų, žuvusių ar sunkiai sužeistų dėl nelaimingo atsitikimo darbe, skaičius 10 000 darbingo amžiaus gyv.;

7.3. Sergamumas žarnyno infekcinėmis ligomis (A00-A08) 10 000 gyv.;

- 7.4. Į atmosferą iš stacionarių taršos šaltinių išmestų teršalų kiekis, tenkantis 1 kv. km.;
7. 5. Mirtingumas dėl priežasčių, susijusių su narkotikų vartojimu 100 000 gyv.;
7. 6. Nusikalstamos veikos, susijusios su disponavimu narkotinėmis medžiagomis ir jų kontrabanda (nusikaltimai) 100 000 gyv.;
7. 7. Kūdikių, išimtinai žindytų iki 6 mėn. amžiaus, dalis (proc.);
7. 8. Slaugytojų, tenkančių vienam gydytojui, skaičius;
7. 9. Sergančiųjų daugeliui vaistų atsparia tuberkulioze skaičius (A15-A19) 100 000 gyv.;
7. 10. Kūdikių (vaikų iki 1 m. amžiaus) mirtingumas 1000 gyvų gimusių kūdikių;
7. 11. Dviejų metų amžiaus vaikų MMR1 (tymų, epideminio parotito, raudonukės vakcina, 1 dozė) skiepavimo apimtys, proc.;
7. 12. Vienerių metų amžiaus vaikų DTP (difterijos, stabligės, kokliušo vakcina), poliomielite ir B tipo Haemophilus influenzae infekcijos skiepavimo apimtys (3 dozės), proc.;
8. Didžioji dalis Rokiškio savivaldybės rodiklių reikšmių patenka į Lietuvos vidurkį atitinkančią kvintilių grupę, tačiau į juos taip pat reikėtų atkreipti dėmesį:
8. 1. Išvengiamas mirtingumas;
8. 2. Mokyklinio amžiaus vaikų, nesimokančių mokyklose 1000 gyv.;
8. 3. Socialinės rizikos šeimų skaičius 1000 gyv.;
8. 4. Susižalojimai dėl nukritimų (W00-W19) 65+ amžiaus grupėje 10 000 gyv.;
8. 5. Darbingo amžiaus asmenų, pirmą kartą pripažintų neįgaliais, skaičius 10 000 gyv.;
8. 6. Mirtingumas dėl atsitiktinių paskendimų (W65-W74) 100 000 gyv.;
8. 7. Mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V99) 100 000 gyv.;
8. 8. Transporto įvykiuose patirtos traumos (V00-V99) 100 000 gyv.;
8. 9. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba tabako gaminiais;
8. 10. Gyventojų skaičius, tenkantis vienai licencijai verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais;
8. 11. Išvengiamų hospitalizacijų skaičius 1 000 gyv.;
8. 12. Apsilankymų pas gydytojus skaičius, tenkantis vienam gyv.;
8. 13. Užregistruoti nauji daugeliui vaistų atsparios tuberkuliozės atvejai (A15-A19) 100 000 gyv.;
8. 14. Sergamumas ŽIV ir lytiškai plintančiomis ligomis 10 000 gyv.;
8. 15. Paauglių (15–17 m.) gimdymų skaičius 1000 gyv.;
8. 16. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi atrankinės mamografinės patikros dėl krūties vėžio prevencinėje programoje;
8. 17. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinėje programoje;
8. 18. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos prevencinėje programoje;
8. 19. Tikslinės populiacijos dalis (proc.), dalyvavusi širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupės prevencinėje programoje.
9. Dalies rodiklių reikšmės patenka į prasčiausių savivaldybių kvintilių grupę:
9. 1. Vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė;
9. 2. Standartizuotas mirtingumas dėl savižudybių (X60-X84) 100 000 gyv.;
9. 3. Bandymų žudyti (X60-X64, X66-X84) skaičius 100 000 gyv.;
9. 4. Ilgalaikio nedarbo lygis 100 gyv.;
9. 5. Gyventojų skaičiaus pokytis 1000 gyv.;
9. 6. Mirtingumas dėl išorinių priežasčių (V00-Y89) 100 000 gyv.;
9. 7. Mokinių, gaunančių nemokamą maitinimą mokyklose, skaičius 1000 vaikų;
9. 8. Socialinės pašalpos gavėjų skaičius 1000 gyv.;

9. 9. Mirtingumas dėl nukritimų (W00-W19) 100 000 gyv.;
9. 10. Pėsčiųjų mirtingumas dėl transporto įvykių (V00-V09) 100 000 gyv.;
9. 11. Mirtingumas dėl prižasčių, susijusių su alkoholio vartojimu 100 000 gyv.;
9. 12. Išvengiamų hospitalizacijų dėl diabeto ir jo komplikacijų skaičius 1000 gyv.;
9. 13. Šeimos medicinos paslaugas teikiančių gydytojų skaičius 10000 gyv.;
9. 14. Tikslinės populiacijos (6-14 m.) dalis, dalyvavusi vaikų krūminių dantų dengimo silantinėmis medžiagomis programoje, proc.;
9. 15. Vaikų, neturinčių éduonies pažeistų, plombuotų ir išrautų dantų, dalis (proc.);
9. 16. Standartinis mirtingumas nuo kraujotakos sistemos ligų (I00-I99) rodiklis 100 000 gyv.;
9. 17. Standartinis mirtingumas nuo piktybinių navikų rodiklis (C00-C96) 100 000 gyv.;
9. 18. Mirtingumo nuo cerebrovaskulinių ligų rodiklis (I60-I69) 100 000 gyv.
10. Galima teigti, kad visuomenė nepakankamai rūpinasi savo sveikata, visa atsakomybė dėl jos perduodama sveikatos priežiūros sistemai. Todėl Programos siekiai – sveikatos ugdymas ir ligų profilaktika: sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas, sergamumo ir mirtingumo mažinimas, sveikos ir saugios aplinkos kūrimas, glaudesnis visų partnerių bendradarbiavimas.

III SKYRIUS PROGRAMOS FINANSAVIMO ŠALTINIAI

11. Programos finansavimo šaltiniai:
- 11.1. savivaldybės biudžeto lėšos;
- 11.2. 20 proc. savivaldybės aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų;
- 11.3. savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos;
- 11.4. kitos teisėtai įgytos lėšos.

IV SKYRIUS PROGRAMOS PRIORITETAI

12. Kiekvienais metais Rokiškio rajono savivaldybės bendruomenės sveikatos taryba nustato Programos lėšų naudojimo prioritetines sritis, kurias įsakymu tvirtina Savivaldybės administracijos direktorius.

V SKYRIUS PROGRAMOS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

13. Programos tikslas - remti visuomenės sveikatos priežiūros priemones, mažinančias gyventojų sergamumą, vykdyti prevencines priemones visuomenės sveikatos srityje, finansuojant savivaldybės remiamas visuomenės sveikatos veiklas.

14. Programos uždaviniai:
- 14.1. remti alkoholio, tabako, narkotinių ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos iniciatyvas;
- 14.2. finansuoti veiklas, didinančias sveikos mitybos, sveikatos ugdymo, psichinės sveikatos, fizinio aktyvumo, lytinio švietimo prieinamumą visoms gyventojų grupėms;
- 14.3. finansuoti atrankinių (sergamumo piktybiniais navikais, kraujotakos sistemos ligų) patikros bei užkrečiamųjų ir lėtinių neinfekcinių ligų profilaktikos programų vykdymą;
- 14.4. remti bendruomenės sveikatos stiprinimo priemones, užtikrinti aplinkos kokybę bei nelaimingų atsitikimų ir traumų prevenciją.
- 14.5. remti asmens higienos įgūdžių ugdymo ir formavimo programas.

VI SKYRIUS PROGRAMOS ĮGYVENDINIMAS

15. Rokiškio rajono savivaldybės taryba tvirtina Programą, kontroliuoja jai skirtų lėšų naudojimą ir tvirtina jų panaudojimo ataskaitą;

16. Programoje numatytos priemonės įgyvendinamos Rokiškio rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais nustatytais tvarkomis, pavedimais, įgaliojimais ar kitais nurodymais.

17. Programos sveikatos projektų atranką vykdo ir projektų vertinimą atlieka administracijos direktoriaus įsakymu sudaryta komisija (toliau – Komisija). Bendruomenės sveikatos taryba, atsižvelgdama į Komisijos paraiškų vertinimo rezultatus, priima sprendimą dėl paraiškų atrankos ir programos sąmatos projekto teikimo tvirtinti Savivaldybės tarybai.

VII SKYRIUS LAUKIAMAI REZULTATAI

18. Programa padės formuoti aktyvų visuomenės požiūrį į sveikatą, padidins visuomenės informuotumą ligų prevencijos ir sveikos gyvensenos klausimais, užkirs kelią žmonių ligoms ir sveikatos sutrikimams, šalins sveikatos pavojų šaltinius. Gyventojams bus lengviau prieinama informacija, padidės jų gebėjimas priimti geriausius sveikatą stiprinančius sprendimus.

VIII SKYRIUS GALIMOS NESĖKMĖS

19. Per metus numatomos priemonės ar priemonėms skiriamos lėšos gali keistis dėl įvairių priežasčių – teisės aktų pakeitimų, naujai patvirtintų valstybinių sveikatos programų, įplaukų dydžio ir kt.

IX SKYRIUS PROGRAMOS PRIEINAMUMAS VISUOMENEI

20. Savivaldybės interneto svetainėje bus paskelbta:

20.1. Rokiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimu patvirtinta Programa;

20.2. programos Sveikatos projektų konkursas, Sveikatos projektų paraiškų teikimo terminai, teikimo būdai ir paraiškos formos;

20.3. informacija apie finansuojamas Programos visuomenės sveikatos priemones.

X SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

21. Už Programos įgyvendinimo organizavimą, lėšų apskaitą atsako Rokiškio rajono savivaldybės administracija.

22. Programos priemonių vykdytojai už Specialiosios programos lėšų panaudojimą atsiskaito sutartyse nustatyta tvarka ir terminais. Rokiškio rajono savivaldybės administracija, pripažinusi, kad projekto vykdytojas panaudoja lėšas ne pagal paskirtį ir priėmusi sprendimą dėl lėšų grąžinimo, apie tai raštu informuoja projekto vykdytoją ir nurodo lėšų grąžinimo būdus bei terminus.
